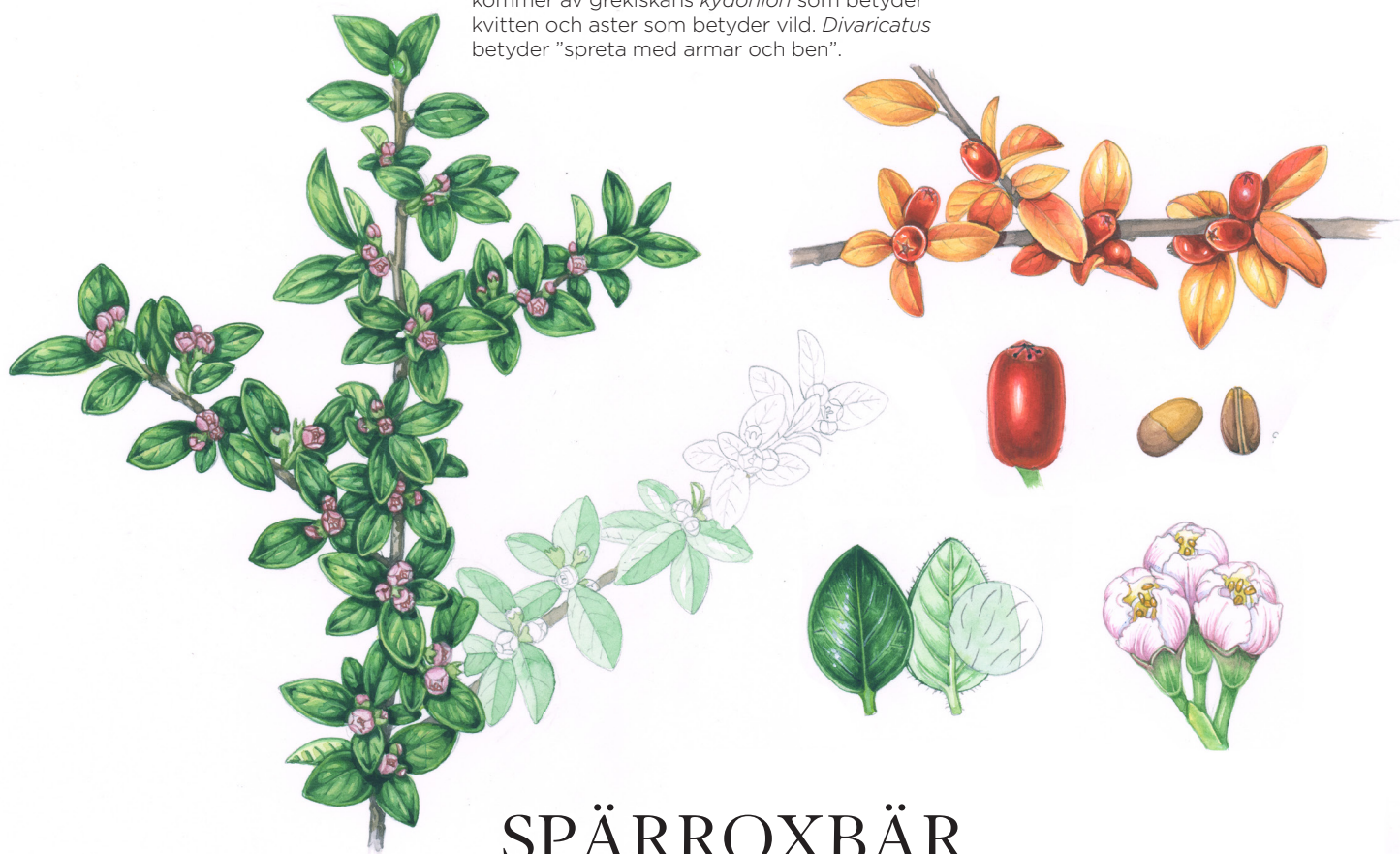

Vetenskapligt namn: *Cotoneaster divaricatus*

Namnets betydelse: Släktnamnet *Cotoneaster* kommer av grekiskans *kydonion* som betyder kvitten och aster som betyder vild. *Divaricatus* betyder "spreta med armar och ben".

SPÄRROXBÄR

Cotoneaster divaricatus

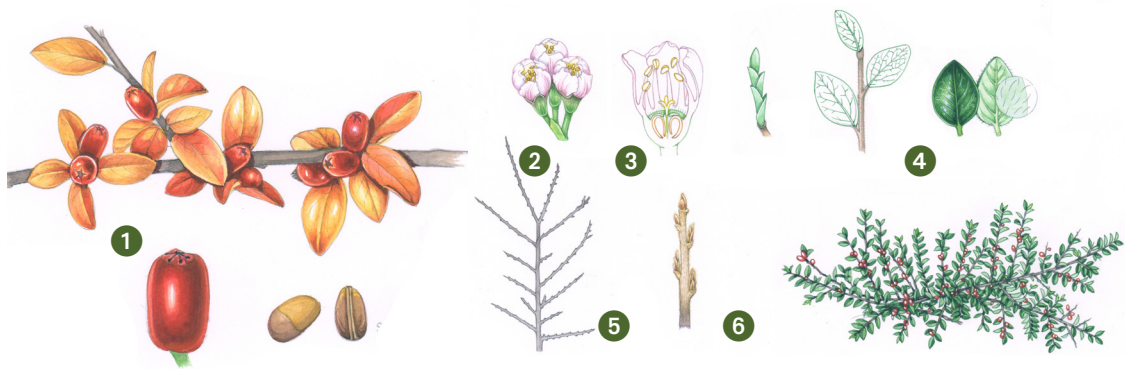
Spärroxbär är en vedartad, flerårig, lövfällande buske. Den var populär under 60- och 70-talen som trädgårdsväxt. Växten sprids lätt med hjälp av fåglar som äter av de röda bären som sitter kvar en bit in på vintern. När växten får fäste i naturen kan den tränga undan vår inhemska flora. Bären är inte ätliga för oss

Ursprung

Spärroxbär kommer från Kina och har introducerats som trädgårdsväxt i stora delar av övriga världen. Den infördes i Sverige i början av 1900-talet som trädgårdsväxt, är vanlig både i trädgårdar, bostadsföreningar och kommunala planteringar. Den sprider sig framförallt med fåglarnas hjälp. Spärroxbär finns förvildad framförallt i södra och mellersta Sverige. Den är till exempel en vanlig syn på Ölands Stora alvar. Artdatabanken klassar den som, mycket hög risk för att bli en invasiv främmande växt, vilket betyder att den kraftigt kan förändra naturtypen där den växer genom att konkurrera ut flera inhemska växter.

Så känner du igen spärroxbär

Spärroxbär är en upprätt, rundad, tät grenad buske som blir cirka 150 centimeter hög och 200 centimeter bred. Den känns särskilt igen på sina glansiga gröna blad, mörkröda höstfrukt och höstlövfärger. Grenarna sträcker sig till marken, med de yttre grenarna välvda något nedåt. Bladen är 1–2 centimeter stora, glänsande mörkgröna med en ljusare undersida. Små, 5-kronbladiga, vita blommor på våren, från maj till juni. Blommorna uppskattas kanske mer för sitt överflöd än sin storlek. Blommor följs av äggformade röda frukter som mognar på hösten och kvarstår till vinterns början. Äggformade till elliptiska, blanka mörkgröna blad får attraktiva nyanser av orange och rött på hösten.

1. Har mörkröd höstfrukt och vackra höstlövfärger. 2. Får små vita blommor med fem kronblad. 3. Blomman i genomsnitt. 4. Bladen är glänsande mörkgröna med en ljusare undersida. 5. Har alternerande bruna grenar. 6. Kvistarna är håriga under de två första åren.

Spärröxbär trivs i fuktiga, leriga, väl-dränerade jordar i full sol till delvis skugga. Detta är en tuff och anpassningsbar växt som tål dålig jord och även tål viss torka när den väl är etablerad. Tålig i gatumiljö med föroreningar och ratas av vilt.

Nationslistad

Spärröxbär är ej listad på Sveriges förteckning över invasiva främmande arter, men eftersom den är invasiv bör du undvika att plantera den eller överlåta den till andra. Har du den redan i trädgården så försök gräva bort den. Om du hittar spärröxbär i naturen – rapportera in det till Artportalen via www.invasivaarter.nu

Varför ska den inte finnas i Sverige?

Spärröxbär kan uppträda invasivt eftersom den kan ta över inhemska livsmiljöer, såsom kalkstensklippor och känsliga ängsmarker.

Effekter på den biologiska mångfalden

Frön från spärröxbär är livskraftiga och sprids främst med hjälp av fåglar. De kan bilda ogenomträngliga snår som skuggar inhemska arter.

Effekter på samhället

Som alla invasiva främmande arter kan det vara kostsamt för samhället att bekämpa dem och därefter återställa naturen.

Effekter i din trädgård

Precis som i naturen kan spärröxbär breda ut sig i din trädgård.

Effekter på din hälsa

Bären är inte ätliga.

Så här utrotar du växten

Spärröxbär bekämpas enklast genom att grävas bort och det bör göras när den inte har bär. Håll därefter växtplatsen och dess närhet under uppsikt eftersom frön kan ligga kvar i marken.

Hantering av växtmaterial

Var försiktig vid hantering av växtavfall och jordmassor då de kan innehålla frön. Grenar utan bär kan flisas och komposteras. Växtmaterial med frön och rotdeklar bör eldas på plats om inte eldningsförbud råder alternativt läggas i en hel sopsäck, som sedan sluts ordentligt och körs till den kommunala återvinningscentralen. Kontrollera först om den tar emot växtmaterial med invasiva växter. Alla gör inte det. Vål på anläggningen, ta reda på var växtmaterialet ska läggas. En del återvinningscentraler har specialcontainer enkom för farligt växtmaterial, annars ska det läggas i en behållare för brännbart material. Det ska absolut ej sorteras som växtavfall.

Kemisk bekämpning

Spärroxbär ska ej bekämpas med kemiska bekämpningsmedel.

Misstas för spärroxbär

Lingonoxbär, *Cotoneaster horizontalis*

Lingonoxbär är betydligt lägre än spärroxbär. Växtsättet är lågt, 20–50 centimeter och utbrett, gärna stödjande på en sten eller mur. Bladen är mörkgrönt glänsande. Blommar i rosa i juni. Har rikligt med röda frukter på hösten och har en vacker orangeröd höstfärg.

Skogsholmsoxbär, *Cotoneaster x suecicus* 'Skogholm' (syn. *Cotoneaster* 'Skogholm')

En starkväxande buske som med ett nästan krypande växtsätt bildar långa bågformade grenar. Busken kan bli upp mot en meter hög och cirka tre meter bred. Detta är en av de mest använda marktäckande buskarna som fungerar bra i slänter och på andra ibland svårplanterade platser. Bladen är mörkgröna och läderartat glänsande på ovansidan medan undersidan är vit, filtuden. Bladen sitter kvar långt in på vintern. Busken blommar med små vita blommor med fem kronblad i maj–juni och bildar sedan 0,5–1 centimeter stora glänsande röda bär i överflöd.

Fakta om spärroxbär

- Sprider sig framförallt med hjälp av fåglar som äter bären.
- Finns förvildad framförallt i södra och mellersta Sverige.
- Kan bilda ogenomträngliga snår och skuggar andra växter.
- Plantans bär är ej ätliga.

Nordiska
ministerrådet

DET NORSKE
HAGESELSKAP

FOR 1000
FRITIDSODLINGENS RIKSORGANISATION
www.for.se

HAVESELSKABET